

ЗЕМЛЯКИ ВІДЗНАЧАЮТЬ ДНІ ПАМ'ЯТІ ПАВЛА ЧУБИНЬСЬКОГО

Цього року виповнюється 165 літ від дня народження та 120 – від смерті автора Національного й віднедавна Державного Гімну України Павла Платоновича Чубинського. Серед ряду заходів, проведених із цієї нагоди, варто відзначити два, що відбулись на батьківщині Великого Українця – в м. Борисполі. 27 січня в місцевому ліцеї “Дизайн-освіта” імені Павла Чубинського відкрито музей велетня української культури. Участь у цій події взяли представники громадськості міста, освітяни, учні ліцею. Приїхали до Борисполя й письменники Петро Засенко і Дмитро Павличко.

У виступах, що звучали на відкритті музею, промовці наголошували не лише на всеукраїнському, а й міжнародному масштабі особистості та доробку Павла Чубинського. Адже його “Труди” – духовне надбання світової культури. Час засвідчує: Павло Платонович був одним із тих, хто закладав підвалини Української держави. Петро Засенко, нагадавши, що Гімн “Ще не вмерла України ні слава, ні воля” створено понад 140 років тому, порівняв його із невмирущим козаком. Його забороняли, спалювали, за нього розстрілювали або засилали до сибірів. З ним на вустах помирали борці за незалежність України. Та Гімн пройшов усі випробування, він і сьогодні утверджує незнищенний дух нації.

Проте утвердження потребує, хоч як це дивно звучить, ім'я творця найголовнішої пісні українського народу. Незламним духом Павла Чубинського має бути пронизана сучасність. Та скільки наших співвітчизників, на жаль, не в змозі відповісти на просте запитання: “Хто автор слів Державного гімну України?” Адже ім'я Павла Чубинського замовчували, а згадування про нього як про автора “возмутительной песни” мало сумні наслідки. Енциклопедичні видання подавали Чубинського лише як “етнографа і фольклориста буржуазно-демократичного спрямування”. Його не перевидавали у радянські часи. “Труди” були доступні в бібліотеках тільки за хрущовської “відлиги”, а потім їх сховали подалі в запасниках.

Здавалося б, слова Гімну “Ще не вмерла України ні слава, ні воля” мали відкрити широкому загалові ім'я його творця. Та ба! На батьківщині Чубинського його ім'ям названо вулицю, але не ту, де він народився, – у центрі міста, а десь на околиці. Пам'ятник славному землякові поставлено теж не в кращому місці, біля пивнички, а на центральному майдані Борисполя бовваніє “вождь мирового пролетариата”. Ніяк “не поступляться принципами” і в районі – у довколишніх селах вулиці й нині носять імена леніних, свердлових, урицьких. Тож винятком на загальному тлі є ліцей “Дизайн-освіта” імені Павла Чубинського, хоча заслуга в цьому належить не місцевій владі, а колективові педагогів-однодумців та їхньому директорові – Ларисі Власенко.

Своїми думками перед учасниками зібрання поділився Дмитро Павличко. Він нагадав, як свого часу зумів переконати польську владу не “прописувати” Тараса Шевченка на околиці Варшави. І сьогодні в центрі столиці сусідньої держави в парку імені Шевченка височіє пам'ятник Кобзареві. Такими велетами, як Шевченко і Чубинський, може пишатись будь-яка цивілізована країна. Бориспільщині випала велика честь – бути батьківщиною Павла Чубинського. Тож гріх не скористатися цим. І варто створити меморіально-методичний комплекс, на базі якого можна було б сконцентрувати наукову роботу з вивчення спадщини Павла Чубинського, проводити виховні й культурні заходи, розвивати туристичну галузь. І найкращим місцем для цього може стати хутір Чубинських неподалік від Борисполя. Його, щоправда, потрібно повністю відбудувати. І саме хутір, а не “будинок Чубинських”, як про це дехто говорить. Адже свого часу тут діяла чотирикласна школа імені Чубинського, ставили п'єси місцеві аматори. Тут збирались такі відомі люди, як М. Старицький, М. Лисенко, О. Житецький, М. Драгоманов, Ф. Вовк, В. Антонович.

Першу екскурсію по музею провели місцеві дослідники та пошуковці Андрій Зиль і Зоя Вихрова. Його експозицію поки що можна розглядати як зародок майбутнього масштабного закладу, який візьме під свою опіку держава, де буде зібрано розкидані не лише в Україні цінні документи. Адже експозиції, присвячені пам'яті Павла Чубинського, є і в інших місцях – зокрема в місцевому краєзнавчому музеї, у Гнідинській загальноосвітній школі Бориспільського району. Проте в них є лише копії документів та публікації у періодиці. Музей у ліцеї “Дизайн-освіта” може похвалитись фотокопією усіх томів “Трудов” Чубинського та зібраною в комп'ютері повною на сьогодні інформацією про видатного вченого і громадянина та його спадщину.

Іншою подією стало проведення 29 січня в Борисполі II-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції “Павло Чубинський і сучасність. Проблеми інтерпретації творчої спадщини”. До неї прилучились Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, управління освіти і науки виконавчого комітету Бориспільської міської ради та ліцей “Дизайн-освіта” імені Павла Чубинського.

Конференцію відкрила доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри фольклористики Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка Л. Дунаєвська. Учасників привітали заступник міського голови м. Борисполя М. Боровко та директор ліцею “Дизайн-освіта” Л. Власенко.

У пленарному засіданні та в роботі секцій взяли участь науковці, письменники, освітяни, студенти ряду вищих навчальних закладів і учні Бориспільського ліцею.

Чубинський повертається до свого народу, до кожного з нас. Повертається не тільки автором великої пісні і багатотомного видання. Повертається на чолі ще не пізнаного до кінця роду Чубинських, вивчення якого ще попереду. Він, за власними ж словами, не заснув для люду. Павло Чубинський – не минуле, він – майбутнє справжньої, глибинної України.